

A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása – A Régiók Európai Bizottságának az Európai Bizottság 2021. évi munkaprogramjára vonatkozó javaslatai

(2020/C 324/03)

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA (RB),

tekintettel:

- a Bizottság 2020. évi kiigazított munkaprogramjára ⁽¹⁾,
- az Európai Bizottság és az RB közötti, 2012. februári együttműködési jegyzőkönyvre,
- az RB ötéves mandátumidőszakának (2020–2025) prioritásaira,

arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy a 2021. évi munkaprogramjában a következő intézkedéseket hozza:

1. reagáljon a Covid19-válság által küldött figyelmeztetésre, és a szociális piacgazdaság modelljén belül, az ENSZ fenntartható fejlődési céljait is tiszteletben tartva, helyezzen nagyobb hangsúlyt a szociális jólétre és a környezeti fenntarthatóságra;
2. biztosítsa, hogy a pandémiát követő helyreállítási stratégia – amellet, hogy teljes mértékben összhangban van a zöld megállapodás célkitűzéseivel és az EU által a Párizsi Megállapodás keretében vállalt kötelezettségekkel – az európai polgárok egészségének védelmére és az EU gazdasági növekedésének helyreállítására összpontosítson. Az éghajlattal kapcsolatos jogszabályok végrehajtásakor figyelembe kell venni az európai régiók teljes földrajzi, gazdasági és társadalmi sokféleségét, és meg kell erősítenie a többszintű kormányzás elvét az klímasegélyezésre való áttérés során;
3. működjön együtt az RB-vel annak érdekében, hogy a zöld megállapodás helyi szintű végrehajtásának (*Green Deal Going Local*) keretében növelje az ilyen fellépések láthatóságát és nyilvánosság általi támogatottságát;
4. építse be az egészségügyi dimenziót a zöld megállapodás keretébe a mindenki számára elérhető egészséges élet előmozdításával, az egészség, a környezet, az energia, a gazdaság, a munkahelyek, a versenyképesség és az éghajlatvédelem közötti meglévő kapcsolatok és szinergiák alaposabb feltárásával, valamint egy olyan egyértelmű stratégia előterjesztésével, amely arra irányul, hogy a világjárványt követő időszakban ellenálló régiók, gazdaságok és társadalmak épüljenek ki az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak keretében;
5. tegyen további lépéseket a Covid19-válság kezelése során a nemzeti, regionális és helyi önkormányzatokra nehezedő terhek csökkentése érdekében, és használja fel az összes rendelkezésre álló forrást az európai egészségügyi rendszerek szükségleteinek kielégítésére. A vírus gyors terjedése mind az egészségügyi, mind a szociális ellátást fokozott nyomás alá helyezte, és fel kell készülni egy „második hullámra” is. A jövőbeli világjárványok határokön átnyúló kezeléséhez olyan, a kormányzás valamennyi szintjét magában foglaló regionális válságcsoportokat kell létrehozni, amelyek nem az országhatárokhöz, hanem a járványügyi helyzet alakulásához igazodnak;
6. működjön együtt az RB-vel az irányító hatóságok tudatosságának és kapacitásainak növelésében annak érdekében, hogy a lehető legjobban kihasználják a zöld megállapodáshoz kapcsolódó lehetőségeket, és ezzel egyidejűleg ösztönözzék a helyi és regionális önkormányzatok uniós forrásokhoz való közvetlenebb hozzáférését a zöld megállapodás célkitűzéseinek elérése érdekében. A határ menti régiókat pedig azzal kell támogatni, hogy felgyorsítsák a határon átnyúló európai mechanizmus bevezetését;
7. támogassa az éghajlati paktumot egyrészt mint a helyi és regionális önkormányzatok, az európai intézmények és a polgárok közötti megerősített együttműködésre irányuló közös vállalkozást, amelynek célja az éghajlatváltozás elleni küzdelem, és ezzel egyidejűleg a Covid19-világjárvány által okozott gazdasági válság kezelése, másrészt mint olyan átfogó keretet, amely összefogja az összes érdekelt felet a helyi éghajlati paktumok kidolgozása és végrehajtása, valamint a bevált gyakorlatok cseréje érdekében;
8. hozzon létre egy fórumot a zöld helyreállítás számára, ahol az RB, az Európai Bizottság, a helyi és regionális önkormányzatok és más érdekelt felek együttműködhetnek a zöld megállapodás végrehajtásában a világjárványt követő helyreállítás új keretében;

⁽¹⁾ COM(2020) 440 final.

9. biztosítsa, hogy a zöld megállapodás által előirányzott, a toxikus anyagoktól mentes környezetre vonatkozó szennyezőanyag-mentességi célkitűzés továbbra is a zöld helyreállítás alapvető része maradjon. A levegőre, vízre és talajra vonatkozó ambiciózus szennyezőanyag-mentességi cselekvési terv elengedhetetlen, különösen az egészségvédelemhez való hozzájáruláshoz;
10. legyen ambiciózusabb a biológiai sokféleségre vonatkozó uniós stratégiai terv tekintetében a biológiai sokféleség folyamatos csökkenésének megállítása és annak lehetővé tétele érdekében, hogy az EU világszinten vezető szerepet töltsön be a biológiai sokféleség védelmében és helyreállításában, ami elengedhetetlen a jövőbeli világjárványok hatásainak megelőzéséhez vagy csökkentéséhez; mozdítsa elő az európai erdőgazdálkodási stratégia gyors végrehajtását, biztosítva, hogy megfelelő mechanizmusok álljanak rendelkezésre a bevált gyakorlatok cseréjének és terjesztésének biztosítására;
11. mozdítsa elő a fenntartható és helyi élelmiszer-termelést a „Termelőtől a fogyasztóig” stratégia által bejelentett kezdeményezések végrehajtása során, ezáltal megőrizve a biológiai sokféleséget, a talajt, a vizet és a tengeri környezetet, és megfelelő szintű jövedelmet biztosítva az uniós mezőgazdasági termelőknek, illetve tisztességes piaci árakat és piaci pozíciót biztosítva számukra úgy, hogy különösen piaci válságok idején a termelést kötelező jelleggel a piaci kereslethez igazítják; gondoskodjon arról, hogy a mezőgazdasági termelők és a vidéki területek támogatást kapjanak a fenntarthatóbb élelmiszerrendszerekre való áttéréshez szükséges strukturális változások megtételében;
12. dolgozzon ki cselekvési tervet a szociális jogok európai pillérének végrehajtására, amely segít megerősíteni az EU szociális dimenzióját és enyhíteni a folyamatban lévő zöld és digitális átállás hatását. Az RB hangsúlyozza, hogy a szociális jogok európai pillére bevezetésének van egy erőteljes területi eleme, a szociális eredménytáblát pedig, amely jelenleg csak a nemzeti átlagokat tükrözi, további regionális adatokkal kell megerősíteni;
13. a szociális jogok európai pillérének megvalósítására szolgáló tervbe építsen be egy gyermekekre vonatkozó európai garanciarendszert, amely a gyermekszegénység és a gyermekek kirekesztése ellen küzd az EU-ban;
14. tárja fel a szociális gazdaságban rejlő lehetőségeket, és készítse el a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési tervet, amelynek alapelvei beépülnének az Európai Unió különböző társadalmi-gazdasági szakpolitikáiba, hozzájárulva ezáltal a zöld és igazságos átmenethez és a gazdasági helyreállítási tervhez a Covid19 utáni időszakban, amelyben megszűnik az oktatás, a készségek és a munkahelyek közötti szakadék, és amelyben elsőbbséget élvez a fiatalok foglalkoztatása és a nemek közötti egyensúly előmozdítása;
15. terjessze elő a Stabilitási és Növekedési Paktum ambiciózus reformját, amely integrálja a fenntartható államháztartás célkitűzését és a koronavírus okozta válság tanulságait;
16. segítse elő olyan köz- és magánberuházások ösztönzését, amelyek konkrét hatást gyakorolhatnak a reálgazdaságra helyi és regionális szinten, és közben tartsa szem előtt a legkülső régiók sajátos helyzetét;
17. egy átlátható, inkluzív és demokratikus folyamat érdekében sürgősen tegyen javaslatot az európai szemeszter és az EU gazdasági kormányzásának mélyreható reformjára. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) és az európai szemeszter közötti szoros kapcsolat miatt még sürgősebb reformra van szükség, hogy elkerüljük a gazdaságélénkítési tervek további központosítását és felülről lefelé irányuló megközelítését. Ehelyett ugyanis a tagállamok közötti és a tagállamokon belüli gazdasági, társadalmi és területi kohéziót, valamint az EU fenntartható fellendüléséhez szükséges minőségi közberuházásokat kell prioritásként kezelni. A megreformált európai szemeszternek – mint a fenntartható fejlődési célokat Unió-szerte végrehajtó átfogó európai gazdasági stratégiának – integrálnia kell a partnerség, a többszintű kormányzás és a területi dimenzió elveit. Ennek alapja pedig az az RB-s javaslat lehet, hogy készüljön magatartási kódex arról, hogy nemzeti szinten a helyi és regionális önkormányzatokat, európai szinten pedig a Régiók Európai Bizottságát is be kell vonni a szemeszter folyamatába;
18. kezelje az európai értékláncoknak a Covid19-válság során feltárt sebezhetőségét; azonosítsa a leggyengébb láncszemeket és diverzifikálja az EU ellátási láncának forrásait, csökkentse annak egyes országoktól való függőségét, és fenntartható módon erősítse az európai ipart; az uniós iparpolitika központi részeként alakítson ki olyan klaszterpolitikát, amely alkalmas a regionális klasztereket, hálózatokat és ökoszisztémákat összekötő világszínvonalú európai klaszterek fejlesztésének megerősítésére;

19. ragaszkodjon a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetek jobb végrehajtásához az uniós kereskedelmi megállapodásokban, és összpontosítson a kereskedelmi megállapodások – többek között az Egyesült Királysággal kötendő jövőbeli megállapodás – társadalmi-gazdasági és területi hatásának javítására azáltal, hogy részletesebb ágazati és földrajzi elemzéseket nyújt, miközben megerősíti a szabadkereskedelmi megállapodásokban a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetek feltételrendszerét; egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a szabad, tisztességes és nyitott kereskedelem csak egy erős és hatékony Kereskedelmi Világszervezettel (WTO) együtt valósulhat meg, és támogatja az Európai Bizottságot abban a kezdeményezésében, hogy induljon átfogó WTO-reform;
20. biztosítsa, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat teljes mértékben bevonják a 2021–2027-es időszakra vonatkozó partnerségi megállapodások és programok előkészítésébe és végrehajtásába;
21. biztosítsa, hogy a kohéziós alapok felhasználása és az állami támogatásokra vonatkozó szabályok tekintetében biztosított nagyobb rugalmasság, amelyre a régiók, városok és vidéki területek Covid19-válságból való kilábalásának támogatásához van szükség, ne vezessen a hatáskörök központosításához, és ne fossza meg a helyi és regionális önkormányzatokat előjogaiktól;
22. hasznosítsa az uniós városfejlesztési menetrend és a megújított Lipcsei Charta tapasztalatait azáltal, hogy városi csúcstalálkozót szervez a fenntartható városfejlesztésről;
23. a „felújítási hullám” kezdeményezéséből, valamint a lakhatással kapcsolatos városi partnerség 2018 novemberében elfogadott cselekvési tervéből kiindulva dolgozzon ki európai menetrendet a lakhatásról, általánosan beépítve a lakhatás témáját minden releváns uniós szakpolitikákba;
24. tegyen javaslatot egy a vidéki területekre vonatkozó koherens és ambiciózus uniós menetrendre, amely különösen a távoli, gyakran elhanyagolt területekre irányul, és ezáltal szorosabb kapcsolatot teremt a vidéki területeken élő polgárokkal, akik természetes módon jobban el vannak szigetelve a központosított irányítási rendszerektől. A vidéki városok és közösségek újjáélesztése segítené az EU-t abban, hogy kézzelfogható támogatást nyújtson, és megerősítse legitimitását a régiókban és városokban;
25. adjon határozott választ az európai turizmus előtt álló kihívásokra, mind rövid távú finanszírozás, mind pedig hosszú távú, a válságot követő helyreállítási stratégia révén, és ily módon tegye azt ellenállóbbá és fenntarthatóbbá a jövőben; A 2021–2027-es időszakra vonatkozó uniós költségvetésben a kohéziós politikának szavatolnia kell tehát, hogy jobban kiaknázzák a kultúrában és a turizmusban rejlő lehetőségeket. A hangsúly továbbra is a kutatás és innováció, a digitális átállás, valamint az európai idegenforgalom menetrendje révén megvalósuló gazdasági versenyképéségen van;
26. hajtsa végre az aktualizált digitális oktatási cselekvési tervet a Covid19 hatásának, valamint az oktatás és képzés új feltételeinek teljes körű figyelembevételére érdekében. A cselekvési tervnek katalizátorként kell szolgálnia a távoktatási eszközök gyors fejlesztéséhez a régiókban, a városokban és a vidéki területeken, illetve a kevésbé fejlett térségekben, különösen az iskolákban, a digitális és médiakészségeket az egész életen át tartó tanulás szerves részévé téve; emellett a cselekvési tervnek a bevált gyakorlatok európai városok és régiók közötti, illetve világszerte történő megosztásának platformjául kell szolgálnia;
27. aktívan vonja be a helyi és regionális önkormányzatokat a digitális egységes piac megvalósításába, kihasználva a polgároknak nyújtott digitális szolgáltatásokban, valamint a digitális infrastruktúra létrehozásában és kezelésében betöltött kulcsszerepüket; biztosítsa a fenntartható digitális átalakulási folyamatok szoros nyomon követését és mérését Európa régióiban és városaiban, különös tekintettel a város és vidék közötti szakadékra;
28. biztosítson erőteljesebb finanszírozást és oktatást a digitális infrastruktúra és különösen az 5G gyors és átfogó uniós kiépítéséhez kapcsolódóan, többek között a jövőbeli uniós helyreállítási alap révén, és emellett garantálja a vidéki, hegyvidéki és szigeti területeken, valamint a demográfiai kihívásokkal szembesülő területeken a gyorsabb szélessávú kapcsolatot;
29. az Európai Kutatási Térséggel szoros szinergiában támogassa az európai oktatási térség 2025-ig történő kiépítését a magas színvonalú oktatás és képzés, valamint az oktatásban az egyenlőség és a méltányosság biztosítása érdekében, a demográfiai változásokra és az agvelszívásra adott válaszként; vonja be az RB-t az oktatással és képzéssel kapcsolatos jövőbeli intézkedések kialakításába és végrehajtásába, valamint a naprakésszé tett európai készségfejlesztési program és a digitális oktatási cselekvési terv végrehajtásába;

30. nyújtson be tudományosan megalapozott értékelést a Covid19 demográfiai változásra gyakorolt hatásáról, és biztosítsa, hogy a jövőbeli döntések a helyi igényekhez és sajátosságokhoz igazodjanak;
31. kezelje kiemelten a Covid19 kitörése által különösen sújtott szervezetek – köztük a nonprofit szervezetek –, valamint a kulturális és kreatív ágazatokban tevékenykedő kkv-k, egyéni művészek és alkalmazottak támogatását. A kultúrára vonatkozó jelenlegi uniós stratégiai keret javítása során és a következő Kreatív Európa programban különös figyelmet kell fordítani Európa gazdag kultúrájának, valamint a regionális és helyi sajátosságoknak és örökségnek a megerősítésére és védelmére;
32. biztosítsa, hogy a tagjelölt és potenciális tagjelölt országoknak a válságot követően nyújtott uniós támogatás eljusson a helyi közösségekhez, és kellően bevonja és megerősítse a helyi és regionális önkormányzatokat, amelyek elengedhetetlenek az uniós szerepvállalás demokratikus legitimitásának megteremtéséhez ezekben az országokban; ugyanakkor továbbra is emelje ki és kezelje a demokrácia alapjait fenyegető „local state capture” (az állam helyi szintű foglyul ejtése) veszélyeit;
33. növelje a partnerországokban – különösen a dél-mediterrán partnerországokban és a keleti partnerségben – működő helyi és regionális önkormányzatok és szövetségeik igényeire irányuló uniós támogatást, hogy ezzel új lendületet kapjanak a decentralizációs reformok és javuljanak az eredmények a kormányzás terén, valamint hogy láthatóbbá váljanak az uniós politikák előnyei a partnerországok területén és kormányzati szintjein. E folyamat során létre kell hozni a keleti partnerség közigazgatási képzési központját, a keleti partnerség 2020 utáni politikájáról szóló közös közleményben javasoltaknak megfelelően;
34. járuljon hozzá a fenntartható fejlődési célok eléréséhez, többek között a partnerországok helyi és regionális önkormányzatainak aktív bevonásával, valamint a szakértői együttműködési tevékenységek támogatásával a partnerség és a szolidaritás szellemében, különös tekintettel a Covid19-járvány súlyos globális hatásaira és a járvány visszaszorítását célzó intézkedésekre;
35. vonja be a helyi és regionális önkormányzatokat a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó uniós stratégia végrehajtásába és nyomon követésébe, és építsen be abba olyan intézkedéseket és eszközöket, amelyek révén növelhető a Covid19-válság nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos következményeivel szembeni ellenálló képesség;
36. használja ki az Európa jövőjéről szóló konferenciát, amely időszerű alkalom arra, hogy a polgárokkal, valamint a helyi és regionális önkormányzatokkal elgondolkozzon az EU-ról mint olyan alapvető értékeken alapuló projektről, mint a demokrácia, az alapvető jogok és a jogállamiság, valamint a jelenlegi intézményi keret szükséges változtatásairól annak érdekében, hogy javítsa annak hatékonyságát és legitimitását, valamint hogy elérje, hogy a polgárok jobban magukénak érezzék az európai projektet;
37. teljes mértékben vonja be az RB-t és a nemzeti, illetve a jogalkotói hatáskörrel rendelkező regionális parlamenteket az Európa jövőjéről szóló konferencia összes testületébe, hogy a folyamat a lehető legközelebb kerülhessen a polgárokhoz; működjön együtt az RB-vel a polgárokkal a helyi és regionális önkormányzatokon keresztül folytatott állandó és strukturált párbeszéd kísérleti modelljének kidolgozásában, amely kétirányú kommunikációs folyamatot tenne lehetővé a polgárok és az uniós intézmények között, ami később hosszú távon javíthatná az uniós döntéshozatalt;
38. fokozza a dezinformáció elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseket, többek között helyi és regionális szinten is, a független tényellenőrök, a médiaműveltség és a minőségi újságírás támogatása révén, hangsúlyozva ugyanakkor, hogy a dezinformáció elleni küzdelem nem használható fel ürügyként a cenzúrára vagy a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozására;
39. fogadjon el egy olyan átfogó megközelítést a migrációs, integrációs és menekültügyi politikák tekintetében, amely az alapvető emberi jogok tiszteletben tartásán, a szubszidiaritáson, a szolidaritáson, illetve az Unió és a tagállamok nemzetközi kötelezettségvállalásain nyugszik; biztosítsa az EU külső határainak jobb közös védelmét, és erősítse az irreguláris migráció és az embercsempészet elleni küzdelmet az uniós partnerekkel, illetve a származási és tranzitországokkal együttműködésben; fokozza a helyi és regionális önkormányzatok támogatását az integrációs politikákban játszott alapvető szerepük során;
40. folytassa a sikeres együttműködést az RB-vel a minőségi jogalkotás és az „aktív szubszidiaritás” koncepciójának előmozdítása terén, különösen az uniós szakpolitikák végrehajtásának felülvizsgálatát célzó regionális központok hálózata (RegHub) kezdeményezésén és a jövőállásági platformban betöltött új szerepén keresztül, valamint azáltal, hogy támogatja az RB-t a RegHub 2.0 kidolgozásában annak érdekében, hogy előbbi az uniós politikák helyi és

regionális szintű végrehajtásával kapcsolatos felhasználói tapasztalatok alapján még hatékonyabban és időben tudjon visszajelzéseket nyújtani; erősítse meg és dolgozza ki ezeket az elveket a minőségi jogalkotásról szóló, küszöbön álló közleményében;

41. vegye figyelembe az Európai Bizottság szubszidiaritással és arányossággal foglalkozó munkacsoportjának következtetéseit, valamint a Régiók Európai Bizottsága és az Európai Regionális Jogalkotói Közgyűlések Konferenciája (CALRE) által indított kísérleti projektet követően az Európai Bizottság jövőbeli munkaprogramjáról a regionális parlamentekben tartott vitákat.

Az RB utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az uniós intézményeknek és az EU Tanácsa elnökségeinek.

Kelt Brüsszelben, 2020. július 2-án.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS
